

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—, Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
tina enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 12.

Sreda, 10. februarja 1932.

Leto VII.

Mednarodni parla- ment za razorožitev.

Ves svet zahteva mir.

Francoski predlog glede razoro-
ževanja in utrditve avtoritete Dru-
štva narodov, ki naj bi imelo med-
narodno brambo ali vojsko iz kon-
tingentov posameznih držav, je sen-
zacija za razorožitveno konferenco
in zastopnike držav. Predlog zahte-
va pozitivno delo. Za vzvišeno mi-
sel mednarodne brambe je bil nekdanji
bivši socialist Boncour, in je danes
socialist Blum. Laval pa v svojem
predlogu ne zahteva popolne razoro-
žitve. On zahteva uresničenje pri-
pravljalnega načrta, okvir, ki ne iz-
preminja velike neenakosti v oboro-
žitvi.

Načrt Francije je torej le uvod k
nadaljnjemu delu. Po nje načrtu je
treba predvsem ugotavljati krivdo in
še le potem kontingentirati medna-
rodno brambo. Če bi bile vse države
razorožene, bi pač bila potrebna in-
tervenција Društva narodov, do gnus-
ne imperialistične vojne pa ne bi pri-
šlo pred sporazumom ali odločitvijo
mednarodnega sodišča. Sploh bi do
vojne ne moglo priti, če bi vse dr-
žave hotele vzdržati mir ter respek-
tirale avtoriteto mednarodnih usta-
nov.

Enaka manifestacija za razoroži-
tev in mir je bila seja razorožitvene
konference v soboto, dne 6. t. m. po-
poldne. Na njej je izrecno manifesti-
ralo javno mnenje sveta v vpraša-
nju razorožitve in miru. Predsednik
Henderson je otvoril sejo ter izjavil,
da mu je nemogoče prečitati tisoče
izjav, ki so došle iz vsega sveta in
žele konferenci popolnega uspeha.
Petice z nad 60 milijonov podpisov
iz okoli 60 držav so bile predložene
ter so v imenu dotičnih korporacij
podali konferenci v podkrepitev svo-
je volje za mir primerne izjave. Med-
narodna organizacija žen sama je
nabrala okoli 45 milijonov podpisov.

V imenu delavskega gibanja je
govoril bivši belgijski minister Emil
Vandervelde. Njegov govor se je bi-
stveno razlikoval od drugih bolj ali
manj akademičnih govorov, ker je
zagrabil vprašanje pri jedru. Navedel
je, da zahteva razorožitev in mir v
imenu 6 milijonov članov Delavske
internacionalne in v imenu 14 milio-
nov članov mednarodne zveze svo-
bodnih strokovnih organizacij. Im-
perativno je zahteval čimprejšnjo
razorožitev ob zadostni mednarodni
kontroli. Omenjal je velike zasluge
svojega prednika v predsedstvu in-
ternacionalne, ki sedaj predseduje
konferenci, Hendersona, ter poudaril,
da je splošna omejitev oboroževanja
že obljubljena v verzajlski pogodbi.
Z apelom na delegate je zaključil
svoj govor, v čijih rokah, kakor je
ponovno naglašal, se nahaja odloči-
tev o vojni in miru. Če pride nad
svet nova katastrofa, bodo nastale
neizprosno povsod enake razmere,
kakor so nastale po tej vojni v po-
lovici Evrope. Socialistični delavci so
pripravljeni prepričati tako katastro-
fo z vsemi pomočki. Delegati kon-
ference so osebno odgovorni za po-
tek konference. »V vaših rokah je,«
je zaklical konferenci Vandervelde,
»v vaši državniški uvidevnosti, da
izvajate na podlagi dejanskega sta-
nja prave zaključke.«

Razorožitvena konferenca je to-
rej največji mednarodni parlament,
ki je bil kdaj sklican. Vprašanje
razorožitve je pa tudi tako važen
problem, da od njega zavisi ali bo-
dočnost ali propast človeštva v prav

Državni proračun za 1932/33.

11 milijard 400 milijonov dinarjev.

Narodni skupščini predloženi dr-
žavni proračun, ki ga je izdelalo fi-
nančno ministrstvo, navaja 11.400
milijonov dinarjev potrebščin in rav-
no toliko pokritja.

Stroški državne uprave znašajo
7.550.907.808 Din, državnih obratov
pa 3.849.092.292 Din.

Lanski proračun je znašal 13 mi-
lijard 210.303.954 Din, ne da bi bi-
li v tem znesku zaračunani med le-
tom dovoljeni krediti v znesku 463
milijonov Din.

Za plačevanje obresti in odplače-
vanje državnih dolgov je letošnja
postavka proračunana višja za 338
milijonov Din.

Nemške reparacije v proračunu
sploh niso navedene.

Proračunski dohodki iz direktnih
davkov so za 431 milijonov, indirek-
tnih pa za 316 milijonov Din nižji ka-
kor prejšnje leto.

Državni izdatki.

A. Državna administracija.

	Din
1. Vrhovna državna uprava	153.151.277
2. Pokojnine in invalidske podpore	873.158.735
3. Državni dolgi	1.558.711.039
4. Ministrstvo pravde	381.250.805
5. Ministrstvo prosvete	805.853.806
6. Ministrstvo za zun. zadeve	138.371.442
7. Ministrstvo za notr. zadeve	558.886.860
8. Ministrstvo za finance	319.557.802
9. Ministrstvo vojske in mor- narice	2.132.293.863
10. Ministrstvo za zgradbe	198.883.840
11. Ministrstvo za promet	101.284.390
12. Ministrstvo za kmetijstvo	56.433.536
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	50.106.655
14. Ministrstvo za soc. politiko in narodno zdravje	162.963.739
15. Rezervni krediti	30.000.000
Skupaj	7.550.907.708

B. Budžet izdatkov državnih gospodarskih podjetij v posameznih ministrstvih:

1. Prosveta	24.965.851 Din
2. Finance	642.343.841 Din
3. Promet	2.692.101.452 Din
4. Kmetijstvo	56.198.340 Din
5. Trgovina in industrija	16.254.652 Din
6. Šume in rudniki	349.378.961 Din
7. Socialna politika in narod- no zdravstvo	67.849.195 Din

Papež proti Rusiji.

Papež Pij XI., ki je dne 6. t. m.
praznoval desetletnico papeževanja,
svari svet pred ruskim komunizmom
ter zlasti tudi obsoja one države,
oziroma gospodarske kroge, ki ho-
čejo iz pohlepa po dobičku trgovati z
Rusijo, češ, da se ne zavedajo dale-
kosežnih posledic.

Druga petletnica odobrena.

Na komunistični konferenci v Mo-
skvi je bila načelno sprejeta druga
gospodarska petletnica. Molotov je v

veliki meri. Ves svet je za razoro-
žitev, za mir. In, če imperialisti in
vojna industrija ne bodo, če sedaj
otežkočujejo delo za mir, je vendar
gotovo, da lice mednarodnega par-
lamenta ne bo vedno tako, ker zma-
guje misel miru, katerega pobornik,

Državni dohodki.

1. Neposredni davki	1.625.000.000 Din
2. posredni davki	3.220.000.000 Din
3. monopoli	2.319.266.300 Din
4. drž. gospod. podjetja	4.022.612.710 Din
5. razni dohodki ministr- stva soc. politike	163.120.990 Din
6. skupni redni dohodki znašajo	11.350.000.000 Din
7. Izredni dohodki: neposredni davki	50.000.000 Din

Narodna skupščina te dni raz-
pravlja o proračunu.

Proračun dravske banovine. Štednja.

V ponedeljek, dne 8. t. m., se je
pričelo v Ljubljani proračunsko za-
sedanje banovinskega sveta.

Proračun dravske banovine za
leto 1932/33, ki se je predložil svetu,
izkazuje 111.951.978 Din izdatkov in
ravno toliko dohodkov.

I z d a t k i:

Splošni oddelek in glavna pi- sarna	7.392.620.—
Upravni oddelek	283.356.—
Kmetijski oddelek	13.503.040.—
Prosvetni oddelek	9.290.021.—
Tehnični oddelek	38.147.918.—
Oddelek za socialno politiko in narodno zdravje	26.129.314.—
Finančni oddelek	10.690.676.—
Oddelek za trgovino, obrt in industrijo	2.805.152.—
Komisija za agr. operacije	1.047.308.—
Rezervni kredit	2.662.573.—
Skupaj	111.951.978.—

D o h o d k i:

Banovinske doklade	31.440.000.—
Trošarine	41.300.000.—
Ban. davščine in takse	18.010.000.—
Prispevek avtobusnih podjetij	1.500.000.—
Državna dotacija	11.933.747.—
Razni dohodki	7.768.231.—
Skupaj	111.951.978.—

Proračunski predlog za 1932/33 je
manjši za 4.400.721 Din kakor je bil
v tekočem letu.

Doklade ostanejo v novem prora-
čunu iste, prav tako trošarina, takse
in druge banovinske davščine. Pri ne-
katerih postavkah so bile vnešene
manjše postavke, ker je očitno, da
bodo prejemki zaradi zmanjšane
konzuma manjši. Davščina na hiše,
ki so bile lani oproščene državnega
davka, se tudi to leto ne bo pobirala
doklada.

zaključni besedi poudaril, da se v
petletnici poostri razredni boj. Sviri
pred okretom na desno ter pozivlja
vse strokovne organizacije, da se po-
svetujejo o drugi petletnici in nje
problemih, da bo mogoče na prihodnji
konferenci stranke program odobriti.

Rusija zbira čete pred Vladivostokom.

Z ozirom na trdovratnost Japon-
ske, ki odklanja posredovanje tujih
držav, je pričela tudi Rusija zbirati
čete v vzhodni Sibiriji. Rusija se bo-
ji, da zavzamejo Vladivostok Japon-
ci, ki je važno tržišče za Rusijo.

iskren pobornik je mednarodno de-
lavsko gibanje.

Sedanja reakcija, ki je ponekod
nastopila, ne more biti trajna, ker
gre razvoj naprej.

Zato pričakujemo od konference
prve uspehe.

Gospodarski svet.

Pred imenovanjem gospodarskega
sveta. Delavci dobe pet zastopnikov.

Minister za trgovino in industrijo
je predložil v sredo narodni skupšči-
ni v Beogradu načrt zakona o usta-
novitvi gospodarskega sveta in nje-
ga nalogah. Gospodarski svet, ki bo
štel 60 članov, bo dajal strokovna
mnenja o vseh vprašanih gospodar-
skega in socialnega razvoja ter
njega ustanovitve popolnoma odgo-
varja današnjim razmeram v državi.
Narodna skupščina in senat bosta ta
gospodarski svet vpraševala za stro-
kovno mnenje, recimo v davčnih, go-
spodarskih, socialnopolitičnih, carin-
skih itd. vprašanjih. Gospodarski
svet, dasi je le posvetovalen organ,
bo imel pravico podajati svoja mne-
nja tudi iniciativno.

Da bomo mogli prav presojati
pomen gospodarskega sveta, mora-
mo poznati tudi njega sestavo.

Kakor smo že rekli, bo gospodar-
ski svet štel 60 članov in toliko na-
mestnikov. Člane gospodarskega
sveta bo imenoval predsednik vlade
po zaslišanju ministrskega sveta. V
gospodarskem svetu bo po tem za-
konskem načrtu 24 zastopnikov kme-
tijstva in gozdarstva, 16 za trgovino,
industrijo, obrt, pomorstvo, bankar-
stvo in rudarstvo, 5 članov bo ime-
novanih iz vrst delavcev in name-
ščenecv. Ostalih 15 članov pa bo
imenoval predsednik vlade iz vrst
javnih inteligentov (inženjerjev,
zdravnikov, časnikaarjev itd.).

Gospodarski svet se bo sestajal
redno vsako leto dne 1. oktobra; iz-
redne seje pa bodo sklicane na poziv
vlade ali pa, če bo to sklenil izvršni
odbor gospodarskega sveta, ter bo
vlada sklepu pritrčila.

V pojasnilo zadostujejo ti po-
datki.

Zakon o gospodarskem svetu sprejet.

Beograjska narodna skupščina je
v soboto, dne 6. t. m., sprejela zakon
o gospodarskem svetu.

Dr. Beneš proti po- dunavski federaciji.

Ali je zamisel podunavske federacije
francoskega izvora.

Čehoslovaški zunanji minister dr.
Beneš se je že večkrat izrekel proti
podunavski federaciji. Sedaj je to
zopet povedal italijanskim časnikar-
jem. Povedal je prav kratko:

»Podunavske federacije ne bomo
nikdar videli. Nove probleme reše-
vati po starih formulah, je huda
zmota. Če bi hoteli ustvariti nekaj
takega, kar je bila stara avstro-ogr-
ska monarhija, tedaj je bila svetov-
na vojna nepotrebna žrtev.«

Pripomnil je še, da bodo poga-
janja za sodelovanje med Čehoslo-
vaško in Ogrsko kmalu končana.

Dr. Beneš torej ni prijatelj pro-
blema, ki ga zagovarja prelat dr.
Seipel.

Newyorški delavci demonstrirajo.

Tudi v blagoslovljeni deželi Ame-
riki pritiska nezaposlenost. Dne 4. t.
m. je v Newyorku pred mestno hišo
demonstriralo okoli 10.000 nezapo-
slenih delavcev. Demonstranti so no-
sili rdeče zastave. Policija je zabra-
nila demonstrantom vhod v mestno
hišo. V Newyorku še ni bilo tako ve-
like demonstracije.

Šolnina za srednje in visoke šole.

»Numerus clausus« za srednje šole.

Za obisk srednjih in visokih šol se uvaja šolnina. Za odmero šolnine služi vsota vseh plačanih direktnih davkov, ki jih plačujejo starši.

Šolnina znaša na odmerjeni davek Din:

kategorije	I.	II.	III.
300—500	100	125	150
500—750	125	150	200
750—1000	150	200	250
1000—1500	200	250	300
1500—2500	250	300	350
2500—4000	300	350	400

itd.

V III. kategorijo spadajo dijaki nižjih srednjih šol, v II. kat. dijaki 5. in 6. razreda srednjih šol in v I. kat. dijaki 7. in 8. razreda srednjih šol.

Dijaki učiteljskih, tehniških srednjih šol, trgovske akademije, železniških delovodskih šol in babiških šol plačajo v I. in 2. letniku šolnino po II. v višjih letnikih pa po I. kategoriji.

Dijaki meščanskih šol plačajo polovico šolnine po II. kategoriji.

Razen šolnine plačajo vpisnino 100 Din na vseučiliščih (visokošolci po I. kategoriji), 50 Din na srednjih šolah in 5 Din na meščanskih šolah.

Za izpričevala veljajo posebne pristojbine.

Minister za pouk sme določiti število, koliko dijakov se sme sprejeti v prvi gimnazijski razred.

Minister za pouk se nadalje pooblašča, da sme s 1. julijem 1932 nekaj srednjih šol ukiniti, oziroma odpraviti višje razrede.

Delavska zastopstva bodo morala delovati na to, da se mezdni davki ne bodo jemali za podlago pri odmeri šolnine.

Socialni demokrati in predsedniške volitve v Nemčiji.

Proti fašistom.

Socialnodemokratska stranka je imela v soboto sejo ter je pooblastila načelstvo, da v odločilnem trenutku napravi potrebne sklepe.

Nemški nacionalci očitno ne postavijo kandidature ter bo zaradi tega stranka najbrže postavila svojega kandidata. Načelo pa je obveljalo, da pojde stranka taktično vse-kakor proti nacionalcem (fašistom).

Izkoristite

ugoden nakup ostankov v TEKSTIL-BAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6.—, 7.—, 8.—, 9.— in 10.—

Angelo Cerkenik:

ROSA.

(Povest.)

Na vešalih... Okrog in okrog bodo stali vojaki v kareju, generali in rablji... Bojo Jezeršek, bodo rekli, mora umreti, da bo v ostrašujoč primer vsej armadi, da bodo videli vojaki, kako umira izdajalec, dezertar... strahopetec... Strahopetec? Ne, nikdar ne! Ni bil strah tisto, kar je rahlo zadrtelo v njegovih zenicah. Žalost je bila, ker bo moral svoje življenje, bel še nepopisan list, svetel solnčni žarek, ki ni še nikogar ogrel, žrtvovati pojmu neke dozdevne domovine, ki je ni hotel, še več, ki je ni mogel niti priznavati niti ljubiti. Ne strah, le trpkost je bila ob spoznanju, da bo moral darovati kupo komaj slutnih opojnih sladkosti tiranu...

V Avstriji!

Rosa je stala ob njegovi postelji in v njej so se vzporedno porajale iste misli, le da so bile bolj vsesplošne, bolj vsečloveške... To so bile tiste misli, ki so jo samodržno in zapovedujoče pozvale iz mirne hribovske šole v to mesnico človeštva, tiste misli, ki so jo z betonsko voljo določile mesto med tisoči in tisočermi, ki so bili darovani neki usodni zmotni ideji, ki so bili žrtvovani zavestnemu zločinu, porojenemu v blodnem samoljubju nekaterih maziljenih in nemaziljenih zajedalcev človeštva.

Dobro je razumela, kakšni nagibi so mladega častnika pognali v boj tudi tedaj, ko ga vsaj fizično ni nihče silil v boj. Ni ga obsojala! Nasprotno: cenila je njegovo ljubezen in požrtvovalnost, kajti

Svetovna drama.

V povojni dobi je svet popolnoma pozabil na takozvano rumeno nevarnost, ki je bila še pred vojno predmet živahnih ugibanj. Nadomestila jo je nevarnost rdeče barve, ki pa se, kakor vidimo zadnji čas, še dolgo ne more meriti glede drzne in brezobzirne agresivnosti z rumeno. Dobrodušni Rusi so še prave ovčice v primeri z malimi rumenimi poševnookci iz cesarstva vzhajajočega solnca. To, kar se sedaj godi na Daljnem vzhodu, nima v svoji grandioznosti primera v zgodovini: niti Džingis-kan, niti Fernando Cortez ni sta povzročila na svojih osvojevalnih pohodih toliko gorja in prelila toliko nedolžne krvi, kakor to dela danes japonska soldateska pred očmi vsega civiliziranega sveta, ki se vpricho tega dejstva v svoji zaslepljenosti prepira o svojih ničvrednih zadevnicah. Nevarnost je tu, nevarnost bolj resna, kakor ona iz Povolžja, ki grozi uničiti evropsko kulturo in civilizacijo našega stoletja. Če pa ta civilizacija ne bo znala zajezi japonskega militarizma, potem res ni vredna drugega, ko da jo pogazijo rumenci.

Pravzaprav pa bi Evropa ne smela preveč zameriti Japonci, saj ta dela samo ono, kar Evropa dela že stoletja in stoletja in kar se je od nje naučila, ima pa še to prednost, da je bolj dosledna, da svojih korakov ne skriva za kopreno lepih, a puhlih fraz, temveč kratkoma udari po mizi, pa če je to komu všeč ali pa ne. Marsikdo se zaprepasčen vprašuje, kako more biti 56 milijonski narod toliko samozavesten in drzen, da se spravi nad 476 milijonski sosednji narod, da ga podjarmi in ustrahuje. Pri tem pa ne dela nič drugega, kakor so že davno delali oni, ki se danes zgražajo nad tem početjem in ki to v tem trenutku še delajo in name ravajo še naprej delati. Ali je gospodstvo 40 milijonskega britanskega naroda nad 300 milijonskim narodom v Indiji in nad desetlinami milijonov v Kanadi, Južni Afriki, Egiptu, Avstraliji in drugod morda kaj drugega? Če to vpoštevamo, potem nam bo jasno, zakaj se velesile obotavljajo izreči svoj jasni in odločni ne.

Upravičeno bi jim Japonska lahko zabrusila v obraz: a vi? Delam samo to, kar ste me vi naučili. Vi ste mi vsilili najslabši del svoje civilizacije: imperijalizem in z njim združeni militarizem. Vi ste mi prodajali svoje orožje in topove, da ste si napolnili blagajne, vi ste mi prodajali svoje stroje, da jih lahko sama izdelujem, vi ste mi zgradili podmornice in križarke, vi ste me naučili

svoje vojaške umetnosti! Ali mar mislite, da sem vam plačevala vse te stvari zato, da bodo v mojih skladiščih rjavale? Ne, jaz jih hočem tudi praktično in v svojo korist uporabljati, pa če je vam prav, ali pa ne!

Tako si je Evropa sama vzgojila nevarnega tekmeča na Vzhodu in medtem ko se v Ženevi govori, pa grme japonski topovi, prasketajo japonske bombe in poginja nezaščiten kitajski narod. Škorenj japonskega vojaka se ne ustavi niti pred sakrosanktnostjo mednarodnih koncesij.

Vraga, ki ga je Evropa klicala, je vzbudila, in zaman ga sedaj roti, naj se vrne, odkoder je prišel. Papirnatih puščic se ne boji. In tudi ono, kar si je zapad najbolj želel, se že približuje. Japonci so že zavzeli Harbin in zasedli skoro vso transmandžursko železnico. V nevarnosti je tudi že ruski Vladivostok, kjer pa so Rusi v pričakovanju nadaljnjih dogodkov že zbrali 70.000 mož svoje vojske. Se jim bo li posrečilo zajezi japonski val? Upajmo. Če ne, potem se japonski imperijalizem ne bo ustavil v Mandžuriji, ampak bo hotel imeti tudi Mongolijo, celo Kitajsko, Sibirijo, kjer bi se ne ustavil niti pred Uralom.

Toda že se slišijo zamolkli glasovi iz čisto drugega sveta, kjer je bojno sredstvo ljubezen, ideja bratstvo in cilj sreča vsega človeštva. Ti glasovi se vedno bolj oglašajo tudi v Japonski in delajo vladi velike skrbi, veliko večje kakor konference v Ženevi in papirni protesti v Tokiu. Šele, ko bodo ti glasovi tako močni, da bodo zaglušili grmenje topov, ko bodo mesto vojnih ultimativ brnele preko svetovnih kablov pozdravne poslanice vseh narodov vsem narodom, ko ne bo razločka med belim in črnim, med rdečim in rumenim človekom, bodo utihnili topovi in strojnice, bodo zarjaveli bajoneti in razpadle betonske utrdbe. Samo proletarijat vsega sveta je poklican, da ta veliki cilj uresniči.

Kdo so na razorožitveni konferenci?

Poleg delegatov, gospodarskih, tehničnih in vojaških strokovnjakov je na veliki razorožitveni konferenci v Ženevi:

- 33 zunanjih ministrov,
- 11 vojnih ministrov,
- 9 pomorskih ministrov,
- 4 zrakoplovni ministri,
- 3 kolonialni ministri,
- 63 poslaničkov in pooblaščenih ministrov,
- 57 generalov, in
- 21 admiralov.

Spričo take konference in z ozirom na splošno javno mnenje, bi ta konferenca prav lahko sklenila razorožitev in zagotovila mir.

Mednarodna bramba

Predlog Francije.

Na razorožitveni plenarni seji je Tardieu predložil poseben načrt za razorožitev. Načrt obseza praktično organizacijo varnosti sankcij medsebojnih jamstev in sporedno splošno razorožitev.

Predlog ima pet poglavij. V prvem poglavju zahteva internacionalizacijo zrakoplovstva. Civilna letala lahko rabijo države, z vojnimi letali pa naj bi razpolagalo Društvo narodov. V slučaju obrambe bi država smela rabiti vsa letala, če obvesti Društvo narodov.

V drugem poglavju zahteva predlog, da naj imajo težko artiljerijo, bojne ladje in podmornice le države, ki dajo to orožje na razpolago Društvu narodov, če je potrebno proti rušilecu miru v zmislu člena 16.

V tretjem poglavju govori predlog o osnovanju mednarodne vojske, ki z njo razpolaga Društvo narodov. Sestavljena naj bi bila iz kontingentov držav, ki ostanejo na njih ozemlju, če ne pristanejo drugače.

Četrto poglavje govori o varstvu civilnega prebivalstva. Prepove naj se obstreljevanje pokrajin za fronto. Mejo naj se določi. Prepovedani so izstrelki s strupenimi plini, bakterijami in zažigalnimi snovmi.

Peto poglavje govori o organizaciji miru, ki soglaš s francosko spomenico z dne 15. julija 1930.

Predlog zaključuje, da sedanja razorožitvena konferenca nudi najboljše priliko, da se da Društvo narodov, ki je bilo doslej ovirano v izvrševanju svojih nalog po intransigentnem izvrševanju raznih suverenosti, eksekutivna pooblastila.

V Nemčiji predlog Francije ni naletel na prijazen sprejem. Edino socialistični listi, tako »Vorwärts«, vidijo v načrtu, zlasti ustanovitvi mednarodne brambe, korak k utrditvi miru, in sicer v tem, ker se uveljavlja mednarodni parlamentarizem in dvigne avtoriteta Društva narodov kot bodočega ustavnega činitelja proti posameznim suverenitetam držav (Japonska-Kitajska).

V Angliji so še nejasni. Boje se prevelikega vpliva Francije, zato pravijo, dasi so presenečeni, da bo treba predlog dobro proučiti.

Zlate ribe. V Aleksandriji so te dni nalagali na neko ladjo ribe, da jih odpošljejo v Palestino. Na veliko začudenje carinskih organov so pa začeli pri nalaganju padati iz ribjih ust zlatniki. Ker pa je izvoz zlata iz Egipta prepovedan, so ribe natančneje preiskali in v vsaki našli zlatnik. Odpošiljatelji in ribiči trde, da se je najbrž zgodil čudež, oblasti so pa drugega mnenja in so pošiljatev zaplenile, pošiljalce pa zaprle.

— Deloma so bili sami krivi? In jaz? Tudi jaz bom sam kriv. Kriv je vedno tisti, ki ni močan.

— Neumnost, neumnost, pravim! Tukaj boste ostali! Bomo že kako uredili, da odnesete zdravo kožo!

— Saj, saj! Koža bo ostala zdrava, le konopec se ji bo malo poznal, a čas, dež in črvi bodo tudi to sled odstranili...

Nasmejal se je in Rosa se ni mogla niti smejeti. Tako je šel čas svojo pot, dan za dnevom, noč za nočjo in Rosa je s trepetajočim srcem bdela nad njegovo usodo.

V drugi polovici avgusta se je Bojo že dvignil ter sprehajal po parku, opirajoč se na Rosino roko.

II.

Prve dneve septembra sta se Rosa in Bojo sprehajala ob Visli. Bojo je bil še zelo slab. Sedla sta na deblo stare vrbe in oba molče zrla v daljave.

Nekoliko niže so se kopale mlade deklice, vse bele... Dolgi, razpleteni, mokri lasje so se rdeče lesketali v večerni rdečini zahajajočega solnca.

— Poglejte, kako so lepe!

— Lepe, je rekla Rosa.

— In nič se ne sramujejo! Pred dobrim letom sem tako sedel ob potoku Koldičevo sam, prav sam. Tedaj sem spoznal Tanjo, vso drobno, otroško deklico.

Rosa je občutila, ko je poročnik Bojo izgovoril ime Tanja, nekaj bolestrnega. Vedela je, kako se začenjajo vse takšne povesti, vedela, kakšno življenje je sojeno vsem tem starim in vendar vedno znova novim povestim in bilo ji je neizrekljivo žalostno ob tej zavesti.

Doma in po svetu.

Ukinitev 20 odstotnih invalidnih rent v Nemčiji. Izseljeniški komisar v Düsseldorfu sporoča, da so na podlagi 4. zasilne naredbe nemške republike ukinjene invalidne in nezgodne rente nameščenke in rudarskega zavarovanja vsem 20 in manj odstotnim invalidom, ki so prejeli rento manj kot dve leti. Ta odredba prizadene tudi vse tiste rentnike, katerim je bila priznana renta v Nemčiji, pa so se potem izselili v Jugoslavijo.

Belgijski konzulat v Ljubljani naproša vse one p. n. tvrdke Dravske banovine, ki so v poslovnih zvezah ali zastopajo belgijske tvrdke, da sporočijo pismeno, v kako blagovno skupino spadajo uvoženi predmeti. Tudi naj navedejo nedostanke sedanjega poslovanja in predloge za izboljšanje, n. pr. dobavne kondicije, plačilo, cene, rok itd.

Glasovi o francoskem razorožitvenem predlogu. Proti francoskemu predlogu sta predvsem Italija in Nemčija. Italija trdi, da hoče Francija s tem doseči, da Društvo narodov štiti mirovne pogodbe. Japonska sedaj ne misli na razorožitev, istotako, pravijo listi, da Zedinjene države ne morejo na to pot, kakor bi rade, dokler ne bo splošne razorožitve. Ruski sovjetski tisk pravi, da se diplomati bavijo mnogo več z drugimi stvarmi, kakor z razorožitvijo. Zakulisne zveze snujejo in o japonsko-kitajskem sporu razpravljajo. Italija, ki sicer snubi tudi Rusijo, uganja največje intrige, da izolira Francijo. Ruski tisk pa pravi, da se intriga Italiji ne bo posrečila, pač pa bo dosegla to, da uspeh konference ne bo prav velik. — Videli bomo, kdo bo proti miru! Začetek sporazuma med narodi je ta konferenca in tudi najmanjši uspeh bo dokazal, da je misel miru prodrila.

Tridimenzionalna vojna. Ta izraz čitamo večkrat v časopisju. Kaj pomeni? Pomeni kratko v treh plasteh, to je, na zemlji, pod vodo in v zraku se bodo vršile bodoče vojne, če se oboroževanje ne omeji in mednarodno ne zagotovi mir. Glavno orožje bodočih vojn bo zračno. Iz zraka bodo metali predvsem tri vrste bomb. Razstreljevalne, požigalne in bombe s strupenimi plini. V nekaj minutah bodo lahko razbili, požgali razna mesta in zastrupili ljudi. Pešci v novi vojni ne bodo velikega pomena in glavna naloga sovražne vojske bo, da v zaledju vse uniči in s tem onespособi svojega nasprotnika. Taka in še hujša bo nova vojna. Ali je torej potrebna razorožitev in sporazum med narodi?

Tri leta nezaposlen, a na delu za stranko. Kdo ga hoče posnemati? Nezaposlenost je huda reč. Ni čudno, če marsikomu otrpnejo živci in volja. Ni pa tako z zavednimi delavci. Kakor poroča berlinski »Vorwärts«, je tak vzoren sodrug, ki tudi v bedi ne pozabi delavskega gibanja, sodrug Erih Zernick v Neuköllnu. Zernick je že od leta 1929 brez posla, torej skoro tri leta. Ta delavec je v nekaj mesecih, odkar se je poostrišla borba s fašisti, pridobil stranki 60 novih članov. V najhujši skrbi takorekoč za življenje ta delavec ni pozabil na svoje gibanje. Kdo ga hoče posnemati?

Živahna trgovina med Nemčijo in Sovjeti. Sovjetska Rusija je v lanskem letu naročila raznih predmetov, predvsem strojev in instalacijskega materiala v skupni vrednosti 425 milijonov 604.461 rubljev ali 919.3 milijone mark (približno 12 milijard 870 milijonov dinarjev). Napram l. 1930 so ruska naročila v Nemčiji poskočila za 61 odstotkov, t. j. od 262 milijonov 254 tisoč na 425.604.461 milijonov mark. Tudi v tekočem letu obeta ostati trgovina med Nemčijo in Rusijo na isti višini.

Rusi se boje za Vladivostok. Od Japoncev se lahko vse pričakuje. Tega se zavedajo tudi Rusi in so zato krog Vladivostoka zbrali 70.000 vojakov. Kajti znano je, da Japonci že davno škiliijo za tem mestom, ki se jim zdi najpripravnější točka za dohod v Mandžurijo, ki so si jo veči-

Velika zmaga svobodnih strokovnih organizacij pri volitvah obratnih zaupnikov.

Izvoljenih je bilo 76 obratnih zaupnikov.

Pri volitvah obratnih zaupnikov, ki so se vršile meseca januarja, so bili v vseh večjih obratih Maribora in okolice izvoljeni samo obratni zaupniki svobodnih strokovnih organizacij, ker ni bilo vložene nobene protikandidatne liste.

Skupno je bilo izvoljenih 76 obratnih zaupnikov ter ravno toliko namestnikov, in sicer v naslednjih obratih:

1. Tekstilna tvornica Hutter in dr. 6 obratnih zaupnikov.
2. Tekstilna tvornica Hutter in dr. 5 obratnih zaupnikov.
3. Mestno avtobusno podjetje 3.
4. Mestni stavbeni urad 5.
5. Mestno elektriško podjetje 3.
6. Mestna plinarna 3.
7. Mestni pogrebni zavod 1.
8. Paromlin Rosenberg 2.
9. Tovarna usnja Freund 5.
10. Pivovarna Union 2.
11. Tekstilna tovarna Zelenka et Co. 4.

12. Tekstilna tovarna Doctor in drug 12.

13. Tekstilna tovarna Braun 6.

14. Predilnica Ehrlich 3.

15. »Kovina«, Tezno 5.

16. Tovarna za dušik, Ruše 6.

17. Tovarna lepenke, Sladki vrh 6.

18. Granitolom Ress in drug, Hudi kot 5.

19. Granitolom Lenarčič, Brezno 4.

Skupno 76 obratnih zaupnikov.

Volilni rezultat obratnih zaupnikov je zopet nov dokaz, da so svobodne strokovne organizacije dobro zasidrane v številnih tovarnah in da uživajo vsesplošno zaupanje delavstva.

Naloga novo izvoljenih obratnih zaupnikov, med katerimi se nahaja veliko število že dolgoletnih izkušenih zaupnikov, bo, da bodo posvetili vse svoje zmožnosti v prid zaščite delavskih interesov. V tem stremelju pa jih bo tudi podpiralo vse organizirano delavstvo svobodnih strokovnih organizacij.

Konec špekulacij z bolniki, smrtjo, biki in kravami.

Aretacija voditeljev zavarovalnice »Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru«. — Urad zaprt.

Takšne senzacije še menda dolgo ni vzbudila nobena aretacija, kakor minulo soboto, ko so bili v Mariboru aretirani voditelji po celi Sloveniji znane zavarovalnice »Kmetijske eksportne zadruge« z. o. z. v Mariboru, Kenda Franc, Žunkovič Mate, Krstovič Ignac in nek knjigovodja te zadruge. V nedeljo jih je policija zasljevala ter nato v ponedeljek izročila preiskovalnemu sodniku, ki proti nekaterim aretiranim že dolge mesece vodi preiskavo radi raznih ovadb prevar.

»Kmetijska eksportna zadruga« se je ustanovila šele septembra 1931. leta ter ima v pravih moralno in gnotno podporo svojih članov. Toda voditelji te zadruge so kmalu nato ustanovili nekako »Podporno sekcijo« te zadruge, napravili pravilnik za to sekcijo in na ta pravilnik tiskali pripombo »Protokolirana pri trgovskem sodišču v Mariboru dne 7. IX. 1931 pod Firm. 703-31«. Potem so najeli agente in ti so se razleteli po domovini s temi tiskanimi pravili ter začeli zavarovati bolnike za slučaj smrti in prepričevali ljudi, da je to popolnoma sigurna stvar, ker je vendar protokolirana pri sodišču. Kmalu je zavrelo med ljudmi, ki so bili v teh težkih časih posebno dostopni vabljenemu zasluzku, ko se je lahko zavarovalo popolnoma tujega bolnika, ki je bil že v zadnjih vzdihljajih, pa si dobil za vplačanih Din 125.— morda že čez par dni po smrti zavarovanega tujca lepe tisočake. Širile so se gorostasne vesti, da so bili na smrt bolni ljudje zavarovani po 10 do 20 krat, seveda od popolnoma tujih ljudi. Ljudi se je prijel prava strast in so vasi, kjer ni niti ene hiše, da ne bi ljudje zavarovali kakkega znanega ali neznanega nesrečnika, ki bi naj kmalu umrl in pripomogel revežu ali bogatinu do lepe zavarovalne vsote. Prav na debelo so se pečali s tem zavarovanjem tudi premožni ljudje. Nekateri so sami zavarovali po 10 do 15 ljudi in vrgli v to loterijo, špekulacijo s smrtjo ljudi, cele tisočake.

Pisarna te zadruge, ki je vršila zavarovanje brez vsakega posebnega dovoljenja, je kmalu tako narasla, da so imeli zadnji čas nič manje kot

12 uradnikov in čez 400 agentov.

Svoje delovanje so razpredli tudi v ljubljansko oblast in na Hrvaško ter imeli podružnice v Ljubljani in Zagrebu. Po časopisih je mrgolelo plačanih inseratov, v katerih so se ljudje zadrugi zahvaljevali, da jim je izplačala posmrtnino za zavarovanim, a končno so zagledali beli dan tudi zahvale, ko je zadruga izplačala posmrtnino tudi za

zavarovane poginule biki in krave.

Posebno so skrbele v zadnjem času nekatere hišnice za vse bolnike v hiši, ter jih zavarovale pri zadrugi, ne da bi seveda nesrečni bolniki s tem soglašali, ali vedeli za to zavarovanje. V zadrugo je prihajalo dnevno toliko prijav, da so pismonoše komaj prinašali pošto. Kljub pomanjkanju denarne krize, se je denar pri zadrugi kar kopičil. Bančni zavodi so se čudili, odkod med narodom toliko denarja, ko ga niti denarni zavodi nimajo, da bi izplačevali najnujnejše. Čeprav so zadrugo ustanovili ljudje, ki nimajo nobenega premoženja, so vendar že prejšnji mesec razglasili, da je kupila zadruga že svojo tiskarno »Ažbe«, za katero je dala

550.000 Din

in jo tudi gladko izplačala. Bila je sicer vsakomur uganka, čemu taka skromna kmetijska eksportna zadruga rabi svojo tiskarno. Toda komaj se je poglelo to začudenje, je že počila nova bomba, ista zadruga je ime-

noma že prisvojili. Pot iz Vladivostoka v osrčje Mandžurije je za Japonsko najkrajša.

Maribor.

Oskrba zapuščenih otrok. — V ba-novinskem dečjem domu je bilo v preteklem letu oskrbovanih skupno 254 otrok, in sicer 188 dečkov in 66 deklic. Sprejetih je bilo: Radi osirotelosti 28, repatriiranih iz inozemstva 29, zapuščenih od svojcev 22, radi oddaje svojcev v bolnico 2, radi službe svojcev v tujini 101, radi zanemarjenosti 10, radi postopanja in tatvin 7, radi siromaštva svojcev 31 in radi boljše vzgoje 24 otrok. Od teh je bilo 18 popolnih sirot, 51 sirot brez očeta, 25 brez matere, 108 nezakonskih, 8 otrok ločenih staršev, 44 še živečih staršev. Brezplačno je bilo oskrbovanih 36, proti delni oskrbnini 199 in proti celotni oskrbnini 19. Osnovno šolo je obiskalo 145 otrok, meščansko šolo 39, srednjo šolo 1, v uku v trgovini ali obrti je bilo 10 gojencev, brez opravila je bilo 57 otrok pod 6 let. Tekom leta je bilo iz zavoda oddanih trajno ali začasno 173 otrok, tako da je znalo stanje 31. decembra 1931 81 otrok, in sicer 57 dečkov in 24 deklic. Ti so oskrbovani v treh oddelkih, in sicer 45 dečkov v matičnem zavodu v Strossmajerjevi ulici, deklice in mali otroci pa v sirotišču v Melju in Slovenski Bistrici. Otroci so bili med letom oddani: k svojcem in rednikom 28, v uk in v službo 3, prehodno oddani 77, v drug zavod 6, pobegla 2, v bolnici 14, umrli 1. — Celotni izdatki za vzdrževanje zavoda so znesli 636.216 Din 15 par.

Smrtna kosa. V nedeljo, dne 7. t. m., je preminul na posledicah dolgotrajne proletarske bolezni tuberkuloze s. Alojz Wengust, ki je bil več let zvest član »Svobode«. Pogreb preminulega, ki zapuša ženo in štiri nepre-skrbljene otroke, se je vršil minuli torek na Pobrežju.

Groteska sedanosti. Minulo soboto in nedeljo je bila uspešno uprizorjena v tukajšnjem gledališču Golouhova »Groteska sedanosti«. Podrobno oceno bomo priobčili v prihodnji številki našega lista.

Upravni odbor Delavske zbornice ima svojo sejo v Mariboru. V četrtek, dne 11. februarja, popoldne bo v Mariboru seja upravnega odbora Delavske zbornice. Na dnevnem redu so poročila predsednika, tajnika in blagajnika. Vršila se bo tudi revizijska seja. Seja se vrši v novi sejni sobi Delavske zbornice v Sodni ulici 9-1.

Poceni meso. V sredo, dne 10. febr., od 8. ure naprej se bo na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici prodalo 45 kg svinjskega mesa po Din 8.—, in sicer na osebo 1 kg.

Sestanek mariborskega učiteljskega zbora se bo vršil v sredo, dne 10. t. m., ob 9. uri na l. deški osnovni šoli v Razlagovi ulici.

Stalni volilni imeniki dogotovljeni. Mestno načelstvo je stalne volilne imenike na novo preuredilo. Predvidenih je 15 volišč. Vseh volilcev je v novih volilnih imenikih vpisanih 9293, od teh 551 izven mesta bivajočih javnih uslužbencev. Ko bo okrajno sodišče volilne imenike potrdilo, jih bo mogel vsakdo vpogledati in prepisati ter zahtevati popravke. Po zakonitih določilih potrdi sodišče volilne imenike najdalje v 15 dneh.

Nezgođe. Vsled poledice je spodrsnilo Viktorju Gašpariču, železniškemu uradniku v pokoju. Pri padcu si je zlomil desno nogo ter je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici. — Delavec Anton Markež pa je v bližini Tezna tako nesrečno padel z voza, da si je zlomil desno roko. Tudi Markež je bil oddan v splošno bolnico.

Mlad vlomilec. V pisarni tukajšnje gimnazije so minulo soboto zasačili nekega mladenci, ki se je skril pod ravnateljevo mizo. Zasačeni je pri zaslišanju izjavil, da je hotel poiskati le neke šolske listine, ker je svojčas obiskoval gimnazijo.

Pometanje ulic in trgov. Da se prepreči prašenje cest ob suhem vremenu tudi pozimi, je uvedlo mestno načelstvo čiščenje ulic v notranjem delu mesta v jutranjem času, in sicer tako, da je pometanje do 7. ure končano. V pošteve pride oni del mesta, ki se nahaja med Stolno—Gledališko ulico in Kopališko ulico ter Glavnim trgom in Gregorčičevo ulico. Hišni gospodarji oz. njih namestniki se pozivljajo, da pustijo temeljito očistiti hodnike in pešpota pred svojim posestvom v navedenem delu mesta v nočnem času, ko poneha cestni promet, in sicer do polnoči. V ostalem delu mesta je očistiti trotoarje in pešpota do najkasneje 7. ure. Smeti iz trotoarjev in pešpotov je spraviti v smetiščnice dotičnih hiš, ne pa na cesto ali v kanalske odprtine. Prepovedano je tudi vsako iztepanje cunj in preprog raz oken na cesto, kakor tudi izobešanje vse druge posteljnine skozi okna. Prebivalstvo se ponovno pozivlja, da pazi na snažnost mesta in ne meče raznih odpadkov na cestišča, trotoarje in pešpota. Prestopki se kaznujejo v smislu § 19 cestno-prometnega in čistilnega reda za mesto Maribor z dne 15. III. 1882 št. 1430-882.

»Ljudska samopomoč« v Mariboru naznanja vsem svojim cenjenim članom, kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpor-nimi društvi »Vzajemna samopomoč«

Razno.

Lastna kri proti melanholiji.

Po transfuzijah krvi so opazili zdravniki pri operiranih bolnikih čisto očitno euforično razpoloženje, nekakšen občutek veselja razburjenja, kakor se javlja pri ljudeh, ki zavživajo mamila, po zavzivanju mamil. Zato je začelo zdravnike zanimati, kako bi učinkovalo vbrizgavanje krvi pri melanholikih. Takšne poskuse terapevtskega značaja so začeli delati na dunajski psihiatrično-nevrološki kliniki. Ker lastna kri posebno dobro vpliva na poživljenje živcev, so začeli melanholikom odvzemati njih lastno kri ter jim jo vbrizgavati v žile. Pokazalo se je, da izziva ta postopek najboljše učinke. Z enako dobrimi uspehi zdravijo na dunajski psihiatrični kliniki melanholijo z novim zdravilom, ki pospešuje delovanje jeter. Že v starih časih domnevana zveza med melanholičnimi obolenji in delovanjem jeter ter žolča se je namreč pri poskusih v novejšem času zopet potrdila. Pri polovici na ta način zdravljenih bolnikov so bolniki lahko ugotovili objektivno in subjektivno izboljšanje zdravstvenega stanja. Se več. Bolniki, ki jih je močno preganjal strah, so se tako popravili, da so jih lahko brez ovir odpustili iz zavoda.

v Ljubljani in »Kmetijska eksportna zadruga« v Mariboru. Naše poslovnanje je bilo revidirano meseca oktobra 1931 po inšpektorju ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu g. Mladenu Bediču, ki je našel isto popolnoma v redu; radi tega prosimo za nadaljno zaupanje, kakor dosedaj.

V stranskih ulicah cenejše kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6. Sodrugi, tam jih kupujte!

Studenci pri Mariboru

Ljudska univerza. V četrtek, dne 11. t. m., ob 19. uri bo imel sodni svetnik g. Vlad. Travner »Humoristični večer«.

Celje.

Občni zbor Delavske telovadne in kulturne zveze »Svobode« se vrši v nedeljo, dne 14. februarja 1932, ob 2. uri popoldne v prostorih Javne kuhinje v Delavski zbornici. Vsi člani se pozivajo, da pridejo točno, posebno oni, kateri so še v zaostanku s članarino, katero lahko pred občnim zborom poravnajo. Kdor nima za zadnje tri mesece poravnane članarine, nima glasovalne pravice. Zato: rešite svojo dolžnost!

Hrastnik.

Smrtna kosa. V nedeljo, 31. jan., ko je dvigajoče jutranje sonce obsevalo našo sajasto dolino, so se tiho zbirale črne gruče sodrugov in sodružic, da spremijo mlado žrtev, kateri je pretrgala nit življenja zavratna proletarska bolezen tuberkuloza. S. Ivan Lipušek je dopolnil komaj svoje 29. leto življenja. Zaposlen je bil pri rudniku kot kovač,

a mu je bolezen, proti kateri se je že leta boril, grenila njegovo življenje, da je končno podlezel. Bil je mirnega značaja ter priljubljen med svojimi tovariši, kar je pokazal pogreb sam. Pred krsto so nosili tudi venec njegovih preostalih tovarišev-kovinarjev. Spremljal ga je na zadnji poti tudi pevski zbor »Svobode« L., ki je pred hišo žalosti in ob grobu zapel dve žalostinki. Tiha črna gomila je zagrnila zadnje ostanke mladega trpina. Njegovi ženi in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Zalog.

Občni zbor tukajšnje podružnice »Svobode« se vrši v nedeljo, dne 14. febr. 1932, ob 13. uri v prostorih A. Plevnika v Sp. Kašlju 8. Dolžnost članov je, da se ga udeležijo. Somišljeniki vabljeni.

Brežice.

Bolnica v plamenih. 6. t. m. ob pol 23. uri je pogorelo ostrežje javne bolnice v Brežicah. Kako je požar nastal, ni znano. Začelo je goreti v podstrešju. Zgorelo je ves srednji trakt. Na obeh koncih so poškodovane samo strehe, ker je bolnica zidana tako, da je sredina izolirana od obeh traktov s trdnimi požarnimi zidovi. Sreča je bila, da je bila v Narodnem domu igra, da so takoj tekli vsi ljudje, katerih je bilo precejšnje število, na kraj požara in so začeli reševati obupane bolnike, katerih je bilo 98. Deloma so jih prenesli v poleg stoječo novo zidano hišo, kjer imajo zdravniki in bolniške sestre ter sploh vse bolniško osebje stanovanja, deloma pa v sosedne hiše in v izolirnico. Zahvaliti se je požarnim brambam, katere so prihitele od vseh strani: iz Brežic, Dobrne, Mosteca, Zakota, Dolenje vasi in Krškega. Posebno učinkovita je bila motorna brizgalna iz Brežic. Škoda znaša pol milijona dinarjev. Zgorelo

je poleg drugih stvari suho meso in mast 17 prašičev. Pri reševalnih delih se je ponesrečilo nekaj požrtvovalnih ognjegascov, ki so zadobili opekline. Priznati je treba, da je brežiška bolnica zelo lepo urejena. Upamo, da bo požarna škoda skoro popravljena.

Rogaška Slatina.

V Rogški Slatini in okolici je delavstvo sila raztepeno. Uprava zdravilišča zaposluje preko 150 moških in žensk. Premogokop pri Sv. Križu zaposluje le 4 rudarje, drugi so doma vsled krize. Steklarna Sv. Križ pa od 19. sept. 1931 ne obratuje, zaposlenih pa je bilo preko 150 ljudi. Stanje zdraviliškega delavstva je mizerno, imajo skrajšan delovni čas, in to 6 ur na dan, zaslužek se suče od Din 2.— do Din 5.— na uro, oče treh otrok zasluži na dan Din 18.—, od tega pa še odpade odtegljaj za OUZD in davek, ostane mu torej za vsakega člana družine reci in beri Din 2.—. Torej če nima ničesar svojega, se mora preživeti za Din 2.— na dan, dočim ima krušna prodajalka Din 1000.— mesečno. Povejte mi, ali ni to krivica? Ali pa se je ljudje tudi zavedajo? Leta 1928 in 1929 je tu obstajala strokovna organizacija Zveza živilskih delavcev, katere je štela 50 članov. Po odpustu enega obratnega zaupnika se je pa razbila, akoravno je on po intervenciji Del. zbornice bil zopet v delo sprejet. Delavci so izgubili zaupanje v moč organizacije in so jo zapustili. Organizirala pa se je na pritisk nekih oseb Krščanska zveza, katero je pa kljub vsej zaščiti kmalu vzela megla. Da se pa delavstvo ne zave in ne odloči obnoviti svojo Zvezo živilcev Jugoslavije, je vzrok v tem, ker se sodrugi, ki imajo vsaj malo smisla za organizacijo, boje. Drugič pa zato, ker je večina delavcev, kateri imajo svoje bajte, zadovoljna, ako zasluži vsaj po Din 10.— na dan, da ima le za davek in sol, drugo bo pa že kako in če je treba še tako nategniti. Ti delavci še niso prišli do spoznanja, da je edina rešitev v močni živilski organizaciji in da edino močna strokovna organizacija lahko pomaga proti tem krivicam. Izvolili smo tudi svoje obratne zaupnike, 6 po številu, sedaj pa zidamo vse svoje nade na te obratne zaupnike, kateri bi morali delati čudeže. Kaj je obratni zaupnik brez močne strokovne organizacije?

On ima samo posredovalno pravico med delom in kapitalom. Reducirali so nam plačo za 15%, to pa zato, ker je dosedaj uprava zdravilišča plačevala vse prispevke za OUZD, sedaj pa moramo plačevati polovico sami. Prej so oženjeni dobivali Din 50.—, samci pa Din 20.— za stanovanje. Sedaj pa oženjeni Din 30.—, samci pa Din 10.—. Stanovanjske razmere so zelo sijajne. Nek brezposelni, oče dveh otrok, je moral plačevati, in to vsak mesec naprej, za malo podstrešno sobo Din 180.—. Kje je tu socialni čut? Po tem vidite, kako krasno mi živi. Pri rudniku je ista pesem. Organizacija rudarjev je bila in je ni več. Samo 4 rudarji še delajo in pričakujejo boljših časov. Glavno kar je, je steklarina, tam je podružnica SDZJ, ki šteje 50 članov. »Svoboda« 30, Cankarjeva družba 40 članov. Za ves ta napredek pa gre zaslug mladim steklarjem, kateri neumorno delujejo. Marsikatero vabilo so sprejeli, da bi presedlali v drugi tabor, ali oni se zavedajo, da so delavci in da spadajo edino v delavske vrste. Njih naloga bo, da bodo razširjali tudi našo »Del. Politiko«. Vsak zaveden delavec naj bo naročnik delavskega časopisa. Steklarje je zadela tudi kriza in jih potegnili v svoj vrtnec. So že 5 mesecev brez posla. Vso podporo so že izčrpali. Sedaj čakajo, ako jim bo Banska uprava, oz. ministrstvo za socialno politiko naklonilo kako podporo, za katero so zaprosili. Obljubljeno podporo od strani občine Zdravilišča Rog. Slatine, katero so zastopniku SDZJ sodr. Jakominu iz Ljubljane obetali, so na seji, kakor so steklarji informirani, odklonili. Pri občini okolica Slatina pa ni misliti, da bi kaj podpore izposlovali, ker ona nima nobenih dohodkov od steklarne. Pri upravi steklarne imajo nekaj moke, katero pa ne vedo ali bi razdelili ali kaj bi z njo, ker leži že 2 meseca tam. Pozdraviti je treba solidarnost steklarjev in njihovo zaupanje v organizacijo. Brez vednosti svoje organizacije ne naredi in ne sklenejo ničesar. Da bi delo skoro zopet pričelo, o tem pa še ni govora. Mi zdraviliški delavci bi si morali vzeti vzgled od delovanja steklarjev na organizacijskem polju in ustvariti bi morali zopet našo strokovno organizacijo Zvezo živilcev Jugoslavije ter roko v roki z ostalimi delavci delati na ustvaritvi boljše bodočnosti zase in za naše potomce.

Podružnica Del. tel. in kult. zveze »Svoboda« priredi v soboto, dne 13. febr. 1932, ob pol 19. uri v prostorih gostilne »Takalce« pri Sv. Križu, Rog. Slatina, predavanje »Racionalizacija dela«. Predava sodr. profesor Bogo Teply iz Maribora. Vstop prost. Delavci, delavke, udeležite se tega predavanja!

Meh za smeh.

Slovnica.

Slavka: »Mama, veš, snoči je pa tatek meni k sebi v posteljo vzel.«
»Mene,« popravi vzgojiteljica.
Slavka: »To je bilo pa predsinočnim, gospodična!«

Profesorsko vprašanje.

»... In tako sem prišel, gospod profesor, da vas prosim za roko vaše hčerke.«
»Hm, lepo — in kaj boste z njeno roko?«

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Pristopajte k zadrugi

„DELAVSKE DOM“

r. z. z. o. z. v Mariboru.

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni** 14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« welt. Naroča se Administration der »Radio« welt Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Šolske torbice, aktovke, kovčki, preobleke za kovčke, damske torbice, denarnice, pasovi itd. Istotako tudi poceni popravila v novo otvoreni torbarni

JOSIP KARLO,
MARIBOR, Kopališka ulica št. 2
(Scherbaumov paviljon).

Razno manufakturno blago, perilo, obleke za moške in dečke, pletenine etc. priporočajo po jako nizki ceni trdka

KARL JANČIČ
Maribor, Aleksandrova c. 11

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

šivalne stroje,
gramofone,
otroške vozičke,
kolesa

popravlja **JUSTIN GUSTINČIČ,**
mehanična delavnica, Maribor,
Tattenbachova ulica 14.

Pletenine, stezniki, tudi po meri, higijenski in kosmetični predmeti, potrebščine za otroke, nogavice, rokavice, ročna dela in krojaške potrebščine.

FRANC ŠKOF,
Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Naročajte in širite »Del. Politiko«.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg št. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.